

El temps que corre

Debat, misèria

Joan F. Mira

No havia d'haver-ho fet, hauria hagut de dedicar aquelles hores nocturnes del 25 de febrer a l'ocupació que cada dia les omple, que és llegir o escoltar música, infinitament més saludable i serena. Però ho vaig fer i, com sol dir-se, en el pecat vaig portar la penitència. Vull dir que vaig seguir sencer el tristíssim debat del senyors Zapatero i Rajoy i, dies després, quan escric açò sense ganes, encara em dura el mal gust de boca. I la vergonya. Vergonya de ser ciutadà d'un estat, dit Espanya, i d'un país, el País Valencià, on el 90% de la gent ha votat i votarà un d'aquests dos lamentables polítics. No sóc amant del gènere, però he seguit alguns debats semblants gràcies a l'invent de la televisió per satèl·lit: entre Sarkozy i Ségolène Royal, entre Hillary Clinton i Barack Obama, entre líders dels partits italians. Mai no havia vist una cosa tan trista, tan intel·lectualment detestable, tan baixa de recursos dialèctics, d'idees, de dignitat personal, d'arguments coherents, de propostes, tan miserable en tot i per tot. I tanta incompetència, tanta aspror, tanta sequeadat, tan mala educació, ni un somriure, ni una mostra de mínima modèstia que accepte un error propi, ni un bri d'humanitat. Només una mecànica grinyoladissa i penosa de colps baixos, de reiteració de paraules gastades, d'automatismes de ninots programats. Al nivell d'escolars que disputen ells amb ells sense seny, que no s'escolten, que s'insulten de forma grollera, que només saben dir tu més, i tu més encara, i jo no i tu sí, i jo sí i tu no, i ni gota d'enginy ni d'alegria. Grotescament, amb aquelles targetes idiotes, columnes de colors, gràfics ja fets per a servir de munició enverinada, el meu gràfic és bo, el teu és fals, jo dic la veritat, tu menteixes, i així prop de dues hores, sense ni un bri d'intel·ligència, seguint les cinquanta regles rigoroses i estrictes que els funcionaris de tots dos partits havien imposat als funcionaris de la televisió. I si el senyor Rajoy va ser més impresentable encara que el senyor ZP, això té una importància mínima. Ni l'un ni l'altre no tindrien res a fer, com a líders polítics seriosos, a Alemanya o a França o a la Gran Bretanya, a Suècia o als Estats Units. Potser a Veneçuela sí, o a Sèrbia, o en algun lloc semblant on la raó ha perdut tot el crèdit.

Ja temia que seria així, i potser per això fa pocs dies que vaig transcriure, en un altre lloc, un fragment del debat de Taumast i Panurg, el company de Pantagruel, a l'obra insigne i sarcàstica de François Rabelais. Un debat de gran profunditat filosòfica, que havia de ser només per senyes. "Després d'això, Taumast començà a inflar les galtes com qui toca una gaita, i bufava com si inflara una bufa de porc." La traducció és meua. "Llavors Panurg es posa un dit de l'esquerra al forat del cul i aspira l'aire com qui menja ostres picants o olora sopa; fet això, obre una mica la boca, i amb la mà dreta plana s'hi pega colps fent un so gran i profund com si vinguera de la superfície del diafragma. [...] Però Taumast bufava encara com una oca... Després va traure un punyal que tenia, i el

mantingué cap avall per la punta." "A la qual cosa, Panurg s'agafà la gran bragueta i la sacsejava tant com podia contra les cuixes; després posà les dues mans en forma de pinta, damunt del cap, traient la llengua tant com podia i fent girar els ulls dins del cap com una cabra que es mor." "Ah, ja ho comprenc', digué Taumast: 'I ara què?' I va fer signe de posar el mànec del punyal contra el pit, i posà la mà plana contra la punta, girant una mica les puntes dels dits." "En resposta, Panurg abaixà el cap a l'esquerra i es posà el dit mitjà a l'orella dreta, alçant el polze cap amunt. Després plegà els dos braços sobre el pit, va tossir cinc vegades, i a la cinquena pegà un colp amb el peu contra terra." El debat era llarg, i Taumast, al final, es declarà vençut per la profunditat, rotunditat i doctrina de Panurg. La sàtira és transparent i feroç. Però llavors, com ara, l'artifici de tantes controvèrsies, els llocs comuns repetits, l'inflament de paraules fetes d'aire i de buidor, mereixien aquests atacs i més. Després del debat miserable dels líders supremes, una mica de sàtira ajuda a conservar la salut i l'humor. Signes grotescos, esbufecs, dits a l'orella i al cul, i si pot ser a l'ull de l'adversari. Aquest era el nivell. El dia 9 de març, evidentment, jo votaré pel meu país: jo sí que votaré amb el cor i amb la raó.

"Només una mecànica grinyoladissa i penosa de colps baixos, de reiteració de paraules gastades, d'automatismes de ninots programats. Al nivell d'escolars que disputen ells amb ells sense seny, que no s'escolten, que s'insulten de forma grollera, que només saben dir tu més, i tu més encara, i jo no i tu sí, i jo sí i tu no, i ni gota d'enginy ni d'alegria"